

การสร้างบทละครเวที : นางนาก เดอะมิวเซียม

Play Writing Devices : Nang Nak the Museum

นราพร สังข์ชัย*

Naraporn Sangchai

บทคัดย่อ

การสร้างบทละครเวทีเรื่องนางนาก เดอะมิวเซียม ด้วยการนำตำนานแม่นาคพระโขนงมาผสมผสานกับโครงสร้างของบทละครเวทีเรื่องพิษสวาท ปีกาญจนาภพ ที่ยังคงประเด็นซึ่งแสดงถึงลักษณะที่สำคัญของเรื่องราวแม่นาคพระโขนงตามภาพจดจำของทุกคนที่มีต่อเรื่องนี้ ได้แก่ ความน่ากลัวของแม่นาค ความรักของแม่นาคที่มีต่อพ่อมาก และจุดจบของแม่นาค รวมถึงการตีความประเด็นความรักที่เป็นแก่นสำคัญของเรื่อง สิ่งปรากฏในบทละครเวทีเรื่องนางนาก เดอะมิวเซียมกล่าวถึงเรื่องของความรักและความสัมพันธ์ของตัวละครในแบบต่างๆ ๔ แบบ ได้แก่ รักแบบครอบครอง รักสามเส้า รักแบบมีผลประโยชน์ร่วมกัน และรักแบบหวังผลตอบแทน การสร้างบทละครเวทีเรื่องนางนาก เดอะมิวเซียม ผู้สร้างบทยังคงยึดโครงสร้าง และตัวละครในแบบเดิมของบทละครต้นฉบับไว้ แต่มีการปรับเปลี่ยนในเรื่องของเนื้อหา เหตุการณ์ สถานการณ์ให้มีความทันสมัยและเป็นเรื่องราวเกิดขึ้นในปัจจุบันโดยตลอด

* อาจารย์ประจำ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ทั้งเรื่องมีการสอดแทรกเรื่องราวล้อเลียน เสียดสี ทั้งในบทพูด จาก เครื่องแต่งกาย ตัวละคร และเพลงประกอบ.

คำสำคัญ : การสร้างบท ละครเวที บทละครเวที นางนาค นางนาค แม่นาค
อินาค

Abstract

The play writing devices for Nang Nak the Museum combine the legend of Mae Nak Phrakanong with the plot of a stage drama, Danger of Ghost Wife's Loveliness Opera, which remains the key characteristic of the traditional Mae Nak Phrakanong or the obligatory scenes expect in this movie. Those images, such as the horror of Mae Nak, her affection for Phor Mak and the end of her life, as well as the interpretation for love, are was the theme of the story. The presence in the theater script for Nang Nak the Museum mentions four types of affection and relationship between different characters, which are love possession, love triangle, love accompanied with benefit and love with desire. The play writing devices for Nang Nak the Museum that are carried out by the producer, still remain the major structure and character of the original story but the contents, events, and situations are adjusted to make it an up-to-date contemporary story. The mimicry and sarcasm in dialogue, setting, costumes, characters and music are contained within the story.

Keywords : Blithe Spirit, Noel Coward, Play Writing Devices, Theater Stage, Play, Nang Nak, Mae Nak

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๒ ได้เกิดมีปรากฏการณ์หนึ่งขึ้นในวงการละครเวทีของไทย ด้วยการนำเรื่องราวตำนานแม่นาคพระโขนงที่คนไทยส่วนใหญ่รู้จักกันดีมาสร้างเป็นละครเวทีทั้งสิ้น ๓ เวที ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ **แม่นาคพระโขนง เดอะมิวสิคคัล** ของ ถกลเกียรติ วีรวรรณ จัดแสดง ณ โรงละครรัชดาลัย (พฤษภาคม ๒๕๕๒ และ Re-stage กรกฎาคม ๒๕๕๒) **แม่นาค เดอะมิวสิคคัล** ของ สุวรรณดี จักราวรรุณ จัดแสดง ณ โรงละคร เอ็มเอียร์เตอร์ (กรกฎาคม ๒๕๕๒ และ Re-Stage ธันวาคม ๒๕๕๒) และ **นางนาค เดอะมิวเซียม** ของ ดำเกิง วริตตะปิยะศักดิ์ จัดแสดง ณ โรงละคร มะขามป้อม (มิถุนายน ๒๕๕๒ และ Re-stage ธันวาคม ๒๕๕๒)

ละครเวทีทั้งสามเรื่องมีการตีความ รูปแบบการนำเสนอ การเล่าเรื่องที่แตกต่างกัน ก่อนที่จะมีการสร้างเรื่องราวของแม่นาคพระโขนงออกมาเป็นรูปแบบละครเวทีใน พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๕ คณะละครปรีดาลัยได้มีการจัดแสดงละครเรื่อง **อินากพระโขนง** จากพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ซึ่งทรงใช้พระนามแฝงว่า “หมากพญา” จากนั้นได้มีการนำตำนานแม่นาคพระโขนง มาสร้างเป็นภาพยนตร์ครั้งแรกเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๙๓ ในชื่อเรื่อง **“ลูกนางนาค/ลูกนางนาคพระโขนง”** และต่อมาได้สร้างเป็นรูปแบบภาพยนตร์อีกรวมทั้งสิ้น ๑๙ ครั้ง ภาพยนตร์แอนิเมชัน ๑ ครั้ง (นาค พ.ศ. ๒๕๕๑) สร้างเป็นละครโทรทัศน์ ๕ ครั้ง ครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ นำแสดงโดย พัทธราภา ไชยเชื้อ และ พิท ทองเจือ จนกระทั่งเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ พงษ์ชยุตม์ ศิริสุขวงศ์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่ามีโครงการจะสร้างละครโทรทัศน์เรื่อง **“แม่นาคพระโขนง ภาค ๒”** โดยมี อาร์ม-อิสระ เป็นผู้เขียนบท และ พัทธราภา ไชยเชื้อ แสดงเป็นแม่นาค ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับที่ละครเวทีเรื่อง นางนาค เดอะมิวเซียมออกแสดงเป็นครั้งแรก

เนื้อหาสำคัญของเรื่องแม่นาคพระโขนงที่นำมาสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นเรื่องราวของชายหนุ่มหญิงสาว คู่หนึ่ง อาศัยอยู่ที่พระโขนง สามีชื่อว่ามาก ส่วนภรรยาชื่อว่านาค ทั้งสองอยู่ด้วยกัน จนกระทั่งแม่นาคตั้งครรภ์อ่อนๆ นายมากถูกหมายเรียกให้ไปเป็นทหาร แม่นาคจึงต้องอยู่คนเดียวตามลำพังจนกระทั่งถึงวันครบกำหนดคลอด ลูกของแม่นาคไม่ยอมกลับหัว และคลอดออกมา ทำให้แม่นาคเสียชีวิตไปพร้อมกับลูกของนาง จากนั้นศพของแม่นาค

ได้ถูกนำไปฝังไว้ที่ป่าช้าท้ายวัดมหาบุศย์ เมื่อนายมากปลดประจำการจึงกลับมาที่พระโขนงโดยไม่ทราบเรื่องว่าแม่นาคได้เสียชีวิตไปแล้ว นายมากกลับมาอยู่ที่บ้านได้พบกับวิญญาณของแม่นาคที่ไม่ยอมไปเกิด แม่นาคไม่ยอมให้นายมากออกไปพบปะสมาคมกับผู้อื่นเพราะเกรงว่านายมากจะทราบความจริงจากชาวบ้าน นายมากเชื่อฟังแม่นาคจึงทำตามที่แม่นาคบอก วันหนึ่งแม่นาคค่าน้ำพริกอยู่บนเรือนและทำไม้ตีพริกตกลงไปได้ถูกรื้อนอน ด้วยความริบร้อนนางจึงเอื้อมมือยาวลงมาเก็บไม้ตีพริกนั้น บังเอิญว่านายมากมาเห็นเข้าพอดี นายมากจึงเชื่อสิ่งที่ชาวบ้านพูดกันว่าแม่นาคได้เสียชีวิตไปแล้ว นายมากจึงวางแผนหนีผีแม่นาค ซึ่งอาละวาดชาวบ้านที่บอกความจริงแก่นายมาก และหลอกหลอนจนชาวบ้านหวาดกลัว สุดท้ายแม่นาคจึงถูกจับใส่หม้อถ่วงน้ำโดยหมอผี แต่ต่อมามีคนเก็บหม้อใบนี้ได้แม่นาคจึงถูกปลดปล่อยออกมาได้อีกครั้งหนึ่ง สุดท้ายสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ได้ตัดกระโหลกศีรษะส่วนที่เป็นหน้าผากของแม่นาคมาทำเป็นหัวเข็มขัดโบราณ เพื่อเป็นการสะกดวิญญาณของแม่นาค และทำให้นางไปสู่สุคติ

ในการจัดการแสดงละครเวที การสร้างภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับแม่นาคพระโขนงในอดีตที่ผ่านมามีเนื้อหาที่ไม่แตกต่างกันมากนักคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับเรื่องย่อที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ในขณะที่ละครเวทีเรื่อง *นางนาค เดอะมิวเซียม* นั้น ได้นำเรื่องราวของแม่นาคในตำนานมานำเสนอในรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างไปจากละครเวที ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ที่ได้สร้างมาก่อนหน้านี้ โดยที่ละครเวทีเรื่อง *นางนาค เดอะมิวเซียม* ได้มีการตีความใหม่เพื่อตอบสนองข้อสงสัยหลายประการที่เกิดขึ้นด้วยการถ่ายทอดนำเสนอผ่านการสร้างบท และรูปแบบการแสดงของละครเวทีเรื่อง *นางนาค เดอะมิวเซียม* ครั้งนี้ผู้เขียนบทได้นำเค้าโครงเรื่องเดิม คือ บทละครเวทีเรื่อง *พิษสวาทปีศาจเมียหลวง* ซึ่งเคยจัดแสดง ณ โรงละครดราม่าฮินเธียร์เตอร์ โรงรำนฮินสวายน้ําใส จังหวัดระยอง เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งในครั้งนั้น คำเกิง วริฐปะยะศักดิ์ ได้ดัดแปลงมาจาก บทละครเรื่อง *Blithe Spirit* ของ Noel Coward

บทละครหรือภาพยนตร์ที่นำเรื่องราวของแม่นาคพระโขนงมานำเสนอนั้น มักจะมีลักษณะสำคัญอยู่ ๓ ประการ ได้แก่

๑. *ความน่ากลัวของแม่นาค* เกิดขึ้นมาจากการที่แม่นาคอาละวาดจนผู้คนหวาดกลัว ซึ่งเป็นภาพจดจำที่ปรากฏอยู่ทั้งในภาพยนตร์และละครที่แสดงให้เห็นถึง

ความน่ากลัว สยดสยองและไม่มีผู้คนกล้าที่จะเข้าไปใกล้เรือนหรือบริเวณที่แม่นาคอาศัยอยู่ ในขณะที่นางนาคในละครเวทีนางนาค เดอะมิวเซียม นั้นมีลักษณะแตกต่างกับแม่นาคอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรากฏตัวด้วยการเดินเข้ามาอย่างช้าๆ การยิ้มแบบเห็นฟันหมดทุกซี่ แสดงให้เห็นถึงความน่ารัก สดใสแบบเกาหลี (Korean Look) ทำให้นางนาคในเรื่องนี้แทบจะไม่มี ความน่ากลัวหรือสยดสยองอยู่เลยแม้แต่หน่อย

๒. ความรักของแม่นาคที่มีต่อพ่อมาก การแสดงความรักและการกระทำต่างๆ ของแม่นาคที่ยังคงรักและอาลัยอาวรณ์ในตัวพ่อมากมีปรากฏให้เห็นในรูปแบบต่างๆ การกระทำทุกอย่างของแม่นาคล้วนนำไปสู่การที่ต้องการให้พ่อมากอยู่กับนาง เข้าใจว่านางยังมีชีวิตอยู่และสามารถดำรงชีวิตได้เป็นปกติ นางนาคในละครเวที นางนาค เดอะมิวเซียม มีลักษณะการแสดงออกถึงความรักที่มีต่อพ่อมาก (มาร์ค) ไม่แตกต่างกับนางนาคพระโขนง นางนาคคาตหวังที่จะได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมถูกต้อง การที่นางนาคไม่อาจตัดใจจากพ่อมาก (มาร์ค) ได้นั้นเป็นเพราะเธอยังคงยึดติดกับตัวตน และความรักของเธออยู่ ซึ่งในเรื่อง นางนาค เดอะมิวเซียม นั้น หากพิจารณาในแง่ประเด็นของความรักของนางนาคที่มีต่อพ่อมากไม่แตกต่างกันกับแม่นาคในละครหรือภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ

๓. จุดจบของแม่นาค หลังจากที่พ่อมากรู้ความจริงว่าแม่นาคได้เสียชีวิตไปแล้วจึงหาทางหนีจากนาง จากนั้นจึงมีหมอผี พระ หรือผู้กล้า อาสามาปราบผีแม่นาค แต่สุดท้ายจบลงด้วยการจับแม่นาคใส่หม้อถ่วงน้ำ หรือสกดกระดูกกระโหลกหน้าผากไปทำเป็นหัวเข็มขัด เพื่อสะกดไม่ให้แม่นาคนั้นออกฤทธิ์ได้ต่อไป ส่วนจุดจบของนางนาคในเรื่อง นางนาค เดอะมิวเซียม นั้น เกิดจากการใช้วิธี “การลิ้ม” โดยวิธีการลิ้มผู้หญิงคนเก่าแบบร่วมสมัยคือ การเลือกไปมีสัมพันธ์กับผู้หญิงคนใหม่ โดยในตอนท้ายของเรื่อง นางนาค เดอะมิวเซียม มาร์คมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับสายสร้อยเลขาของเขาเพื่อใช้ “การลิ้ม” ขับไล่วิญญาณของนางนาคและจีนาภรรยาเก่าของเขา หลังจากเหตุการณ์นั้นวิญญาณและร่างของนางนาคจึงหายไปจากบ้านของมาร์ค

การสร้างบทละครเวที *นางนาค เดอะมิวเซียม* นั้น ผู้เขียนบทคือ พลฤทธิ สมุทรกลิน และ นรพร สังข์ชัย ได้นำเค้าโครงเรื่องมาจากบทละครเวทีเรื่อง *พิชสวาท ปิตาเจเมียหลวง* (๒๕๓๕) ซึ่งดำเกิง วิริยะปิยะศักดิ์ ได้ดัดแปลงมาจากละครเวทีเรื่อง *Blithe Spirit* ของ Noel Coward ในการสร้างบทละคร นางนาค เดอะมิวเซียม ผู้กำกับ

การแสดงและผู้เขียนบททำงานร่วมกันในการตีความหมายเพื่อตอบข้อสงสัยประการต่างๆ ในฐานะของผู้เขียนบทที่เคยมีโอกาสเป็นผู้ชมที่เคยชมภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับแม่นาคมาาก่อน และในครั้งนี้ได้เปลี่ยนสถานะเป็นผู้เล่าเรื่องผ่านการสร้างบทละครเวที โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นในการสร้างบทละครเวทีเรื่อง นางนาก เดอะมิวเซียมว่า เนื้อหา เรื่องราว รูปแบบที่น่าเสนอ ในละครเวที นางนาก เดอะมิวเซียมนั้นเป็นการนำตัวละคร คือ นางนาก ซึ่งเป็นตัวละครที่อยู่ในเหตุการณ์ในตำนานแม่นาคพระโขนง ให้มาอยู่ในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น ฉากหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องราวร่วมสมัย ในขณะที่เดียวกันจะมีการเล่าย้อนกลับ (Flash back) ไปในอดีตด้วยในส่วนที่เป็น เรื่องเล่า ตำนาน ความเข้าใจผิด การตีความใหม่ที่เกี่ยวข้องกับตัวนางนาก และพ่อมาก ดังนั้น การสร้างบทละครเวที นางนาก เดอะมิวเซียมนั้น มีเรื่องราว ตัวละคร และความรักของแม่นาคที่มีต่อพ่อมากอยู่เป็นส่วนหนึ่งของบทละคร

การสร้างละครเวทีเรื่องนี้เป็นมุมมองการนำเสนอความรักที่มั่นคงของแม่นาคที่มีต่อพ่อมาก ความรักของแม่นาคหมายถึงการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน การครอบครองซึ่งกันและกัน ละครเวทีเรื่องนางนาก เดอะมิวเซียมเป็นเรื่องราวการกลับมาของนางนากที่มาปรากฏตัวในชาติภพใหม่ซึ่งเธอเข้าใจว่าผู้ชายคนที่เธอกลับมาหาคือพ่อมากคนเดิม แต่ในความเป็นจริงแล้วพ่อมากในเรื่อง นางนาก เดอะมิวเซียมได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เขาได้กลายเป็นมานพ หรือ “มารค์” ผู้ชายคนที่มีแต่ความเห็นแก่ตัว ใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือเพื่อให้เขาได้มาซึ่งสิ่งที่เขาปรารถนา โดยไม่เคยคำนึงถึงความรู้สึกหรือจิตใจของผู้หญิงเหล่านั้น นอกจากนั้นแล้วการสร้างบทละครเรื่องนี้ยังเป็นการคลี่คลายความเข้าใจที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่เคยมีการกล่าวถึง หรือการสร้างภาพจดจำหรือฉากจำเป็น (Obligatory Scene) ให้แก่นางนาก ว่าแท้จริงแล้วสาเหตุที่มาต่างๆ ของเรื่องราวในตำนานนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งจะมีการนำเรื่องราวเหล่านั้นมาทำให้ปรากฏอยู่ในการแสดง รวมถึงเรื่องราวที่ไม่เคยนำมาเล่าในตำนานเพราะเรื่องราวเหล่านั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อมากกับแม่นาคเท่านั้น

กลวิธีในการสร้างบทละครเวทีเรื่องนี้ ผู้เขียนบทนำโครงสร้างของบทเรื่อง **พิชสวาทปีศาจเมียหลวง** มาผสมผสานกับตำนานแม่นาคพระโขนงรวมกับข้อมูลที่มีการพูดถึงหรือวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น โดยเลือกมาใช้เฉพาะส่วนที่จะนำมาผสมกับบทละครเวทีได้ ข้อมูลและเนื้อหาที่ผ่านการตีความใหม่ทั้งจากแหล่ง

ข้อมูลอื่นๆ และจากตัวผู้เขียนบทและผู้กำกับการแสดง จากนั้นได้สร้างสถานการณ์เหตุการณ์ในฉากที่ร่วมสมัย ให้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่งซึ่งกำลังจะจัดนิทรรศการเกี่ยวกับ แม่นาค โดยมี มานพ (มาร์ค) เป็นภัณฑารักษ์ และมีจิน่าภรรยาของเขา เป็นออร์แกนเซเตอร์ผู้รับจัดงานครั้งนี้ จากนั้นจึงนำเรื่องราวทั้งหมดที่สร้างขึ้นมาเกี่ยวร้อยเข้าไว้จนเกิดเป็น บทละครเวทีเรื่อง “นางนาก เดอะมิวเซียม”

เค้าโครง ละครเวทีเรื่องพิชสวาทปีศาจเมียหลวง (๒๕๓๔)

เรื่องราวของ นายสุชีพ นักเขียนกำลังจะเขียนนิยายที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับวิญญาณสุชีพจึงให้รสสุคนธ์ภรรยาของเขาเชิญป้าพลับพลึง คนทรงเจ้า มาทำหน้าที่ทรงเจ้าเข้าผีเพื่อที่เขาจะได้เก็บข้อมูลรายละเอียดเหล่านี้มาใช้ในการเขียนนิยายเรื่องใหม่ “แหกนรกมาหารัก” หลังจากการทรงเจ้าทำให้วิญญาณของล้นทม ภรรยาเก่าของเขาที่เสียชีวิตไปแล้วมาปรากฏตัวที่บ้านของเขา โดยมีสุชีพเพียงผู้เดียวที่มองเห็นเธอ ตอนแรก สุชีพหวาดกลัวมาก การมาของล้นทมทำให้สุชีพมีพฤติกรรมแปลกๆ ไป จนเขาต้องทะเลาะกับรสสุคนธ์ภรรยาของเขา ซึ่งเข้าใจว่าสุชีพด่าทอ และไล่เธอไปทั้งที่ความจริงแล้วสุชีพไม่ได้ไล่รสสุคนธ์แต่เพราะเกิดจากความกลัวมีล้นทม รสสุคนธ์ไม่เชื่อว่าผีมีล้นทมมาปรากฏตัวจริง เธอจึงไปตามป้าพลับพลึงกลับมาอีกครั้ง คราวนี้ป้าพลับพลึงสารภาพกับเธอว่า ไม่ได้มีความสามารถในการเรียกผีหรือไล่ผี แต่ที่ผ่านมามาทำไปเพราะความบังเอิญเท่านั้น รสสุคนธ์จึงบอกกับป้าพลับพลึงว่า เธอและสุชีพก็ไม่ได้เชื่อว่าพลับพลึงทำได้ แต่ต้องการจะเก็บข้อมูลตอนทรงเจ้านำไปใช้ในการเขียนนิยาย พลับพลึงโกรธมากที่ถูกหลอก รสสุคนธ์และพลับพลึงทะเลาะกันอย่างรุนแรง ล้นทมวางแผนฆ่าสุชีพ แต่เธอทำไม่สำเร็จ สุชีพตกจากบันไดบ้านลงมาบาดเจ็บ แต่เขายังไม่รู้ว่ทั้งหมดเป็นเพราะล้นทมตั้งใจจะฆ่าเขาเพื่อให้เขาได้ไปอยู่กับเธอในอีกภพหนึ่ง รสสุคนธ์พยายามหาทางส่งวิญญาณของล้นทมให้กลับไปเดิม เธอจึงคิดจะไปตามคนที่สามารถช่วยเหลือเธอเรื่องนี้ได้ แต่ระหว่างที่เธอกำลังหาวิธีอยู่นั้น ล้นทมได้วางแผนตัดสายเบรครถยนต์โดยตั้งใจจะฆ่าสุชีพ แต่รสสุคนธ์เป็นคนนำรถยนต์คันนั้นไปใช้ สุชีพโกรธล้นทมมากที่เป็นต้นเหตุทำให้รสสุคนธ์เสียชีวิต หลังจากงานศพของรสสุคนธ์ ป้าพลับพลึงกลับมาหาสุชีพ

และบอกว่าเธอรู้สึกผิดเพราะวันที่ทะเลาะกับรสสุคนธ์เธอแข่งให้รสสุคนธ์ตาย และรสสุคนธ์ก็ตายจริง สู้ชีพบอกพลับพลึงว่าสาเหตุที่รสสุคนธ์ตายเพราะต้องมารับเคราะห์แทนเขา สู้ชีพโกรธลั่นทมมากจึงขอให้ป่าพลับพลึงส่งเธอกลับไป ป่าพลับพลึงลองอีกครั้ง แต่ครั้งนี้ กลายเป็นว่าการทรงเจ้าของเธอเป็นการเรียกให้วิญญาณของรสสุคนธ์ที่เพิ่งเสียชีวิตไปให้กลับมา เมื่อกลับมาครั้งนี้รสสุคนธ์ได้พบกับลั่นทมทั้งสองคนจึงทะเลาะกัน ในที่สุดสู้ชีพต้องหาทางส่งวิญญาณของทั้งรสสุคนธ์และลั่นทมให้กลับไป แต่ก็ไม่มีวิธีใดที่จะทำได้ นอกจากการที่สู้ชีพจะต้องลืมนักหญิงสองคนนี้ไปให้หมดจากใจ โดยใช้คนที่อยู่เบื้องหลังการเรียกวิญญาณทั้งหมดนี้มาคือ ปู คนรับใช้ ซึ่งมีความสามารถเรียกวิญญาณและส่งวิญญาณกลับไปได้ วิญญาณของรสสุคนธ์และลั่นทมถูกส่งกลับไปด้วยฝีมือของปู ป่าพลับพลึงบอกให้สู้ชีพย้ายออกจากบ้านหลังนี้ไป ลืมนอดีตที่ผ่านมาและไปเริ่มต้นชีวิตใหม่

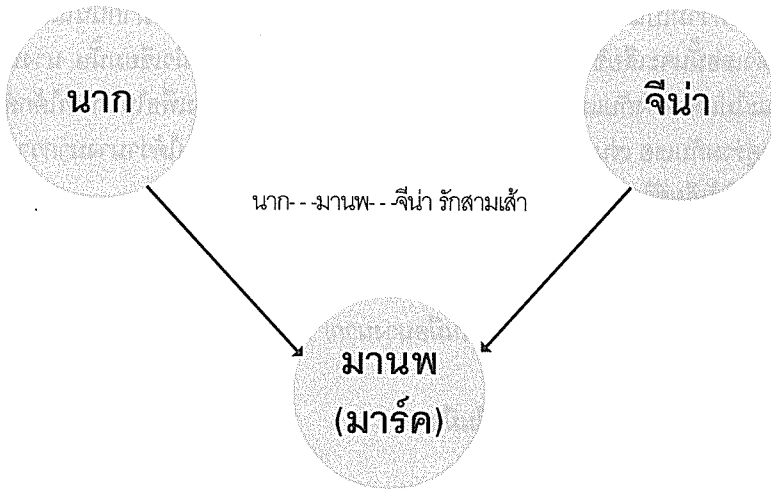
เค้าโครงละครเวทีเรื่อง นางนาก เดอะมิวเซียม (๒๕๕๒)

เรื่องราวของ นายมานพ หรือมาร์ค ภณทวารักษ์ พิพิธภณท์แห่งหนึ่งกำลังจะจัดนิทรรศการเกี่ยวกับแม่น้ำพระโขนง โดยให้จีน่า ภรรยาของเขาซึ่งเป็นเจ้าของบริษัทรับจัดงาน (ออร์เกไนเซอร์) ประมูลโครงการนี้ไปแล้วแบ่งรายได้กันครึ่งต่อครึ่ง ระหว่างเตรียมจัดงานนิทรรศการ มาร์คจึงเชิญ ป้ายิ่งลักษณ์ คนทรงเจ้า มาทำหน้าที่ทรงเจ้าเข้าผีเรียกวิญญาณแม่น้ำให้ออกมา เพื่อที่มาร์คและจีน่าจะได้แอบถ่ายวิดีโอระหว่างที่ป้ายิ่งลักษณ์เข้าทรง นำไปใช้ในการทำสื่อมัลติมีเดียในการจัดนิทรรศการ “แทนกรก มาหารัก” หลังจากการทรงเจ้าทำให้วิญญาณของนางนากมาปรากฏตัวที่พิพิธภณท์แห่งนี้ โดยมีมาร์คเพียงผู้เดียวที่มองเห็นเธอ ตอนแรกมาร์คหวาดกลัวและไม่เชื่อ แต่เมื่อได้คุยกับนากเขาจึงรู้ว่าเธอเป็นใครมาจากที่ใด การมาของนากทำให้มาร์คมีพฤติกรรมแปลกๆ ไป จนเขาต้องทะเลาะกับจีน่าภรรยา ซึ่งเข้าใจว่ามาร์คค้าย และไล่เธอไปทั้งที่ความจริงแล้วมาร์คโสดไม่ได้ไล่จีน่า นากเมื่อมาถึงก็เรียกมาร์คว่าพี่มากและเล่าเรื่องราวในอดีตความสัมพันธ์ของทั้งคู่ให้มาร์คฟัง มาร์คไม่เชื่อแต่เขากลับเห็นช่องทางใช้ประโยชน์จากนากได้จึงทำเป็นว่าเชื่อตามนั้น เพราะเขาอาจจะได้ข้อมูลจากนากมาจัดนิทรรศการ

เพิ่มขึ้น เขาจึงสนิทสนมกับนากและมีพฤติกรรมแปลกไปจากเดิม จีน่าไม่เชื่อว่าจีน่ามีนางนาก มาปรากฏตัวจริง เธอจึงไปตามบ้ายิ่งลักษณ์กลับมาอีกครั้ง คราวนี้บ้ายิ่งลักษณ์สารภาพกับเธอว่า “ไม่ได้มีความสามารถในการเรียกผีหรือโล่ผี แต่ที่ผ่านมามาทำไปเพราะความบังเอิญเท่านั้น จีน่าจึงบอกกับบ้ายิ่งลักษณ์ว่า เธอและมาร์คก็ไม่ได้เชื่อว่ายิ่งลักษณ์ทำได้แต่ต้องการจะแอบถ่ายคลิปวิดีโอตอนทรงเจ้านำไปใช้ในการจัดนิทรรศการ ยิ่งลักษณ์โกรธมากที่ถูกหลอก จีน่าและยิ่งลักษณ์ทะเลาะกันอย่างรุนแรง มาร์คพานากไปเที่ยวพระเขมรและทั่วกรุงเทพฯ นากสนุกกับการเที่ยวเล่นและสนิทสนมจนมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับมาร์ค นากวางแผนฆ่ามาร์ค แต่เธอทำไม่สำเร็จ มาร์คตกจากบันไดพิพิธภัณฑสถานมาบาดเจ็บ แต่เขายังไม่รู้ว่ทั้งหมดเป็นเพราะนากตั้งใจจะฆ่าเขาเพื่อให้เขาได้ไปอยู่กับเธอในอีกภพหนึ่ง จีน่าพยายามหาทางจะส่งวิญญาณของนากให้กลับไปที่เดิม เธอจึงคิดจะไปตามคนที่สามารถช่วยเหลือเธอเรื่องนี้ได้ แต่ระหว่างที่เธอกำลังหาวิธีอยู่นั้น นากได้วางแผนตัดสายเบรครถยนต์โดยตั้งใจจะฆ่ามาร์ค แต่จีน่าเป็นคนนำรถยนต์คันนั้นไปใช้ มาร์คโกรธนากมากที่เป็นต้นเหตุทำให้จีน่าเสียชีวิต หลังจากงานศพ บ้ายิ่งลักษณ์กลับมาหา มาร์คและบอกว่าเธอรู้สึกผิดเพราะวันที่ทะเลาะกับจีน่าเธอแข่งให้จีน่าตายและจีน่าก็ตายจริง มาร์คบอกยิ่งลักษณ์ว่าสาเหตุที่จีน่าตายเพราะต้องมารับเคราะห์แทนเขา มาร์คโกรธนากมากจึงขอให้บ้ายิ่งลักษณ์ส่งเธอกลับไป บ้ายิ่งลักษณ์ลองอีกครั้ง แต่ครั้งนี้ กลายเป็นว่าการทรงเจ้าของเธอเป็นการเรียกให้วิญญาณของจีน่าที่เพิ่งเสียชีวิตไปให้กลับมา เมื่อกลับมาครั้งนี้จีน่าได้พบกับนาก ทั้งสองคนจึงทะเลาะกันและลงไม้ลงมือ จนในที่สุดข้าวของในพิพิธภัณฑสถานแตกหักเสียหายไปหมด ทั้งนากและจีน่าโกรธที่มาร์คเห็นแก่ตัว และใช้เธอทั้งสองเป็นเครื่องมือในการหาประโยชน์ให้กับตัวเองโดยหลอกให้เธอทั้งสองคนรักเขา ในที่สุดมาร์คต้องหาทางส่งวิญญาณของทั้งนากและจีน่าให้กลับไป แต่ก็ไม่มีวิธีใดที่จะทำได้นอกจากการที่มาร์คจะต้องลืมนักหญิงสองคนนี้ไปให้หมดจากใจ บ้ายิ่งลักษณ์แนะนำว่าทางเดียวที่ผู้ชายจะลืมนักหญิงคนเก่าได้ คือการมีนักหญิงคนใหม่ และคนที่แอบชอบมาร์คมาตลอดแต่ไม่เคยแสดงออกมาเลย คือ สายสร้อย (อ้อ) เลขาของมาร์ค เมื่อมาร์คไปมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับอ้อ ทำให้เขาลืมเรื่องราวของนากและจีน่าไปจากชีวิตของเขาได้ วิญญาณทั้งสองจึงถูกส่งกลับไป บ้ายิ่งลักษณ์บอกให้มาร์คย้ายออกจากบ้านหลังนี้ไป ลืมอดีตที่ผ่านมาและไปเริ่มต้นชีวิตใหม่

ความรัก = แก่นสำคัญของเรื่อง

ความสัมพันธ์และความรักในรูปแบบต่างๆ ของตัวละครในเรื่องนางนาก เดอะมิวเซียม



นาก- -มานพ

รักแบบหวังผลตอบแทน/ได้ตัวมานพไปอยู่กับเธอ

มานพ- -นาก

รักแบบหวังผลตอบแทน/ข้อมูลจัดนิทรรศการ

จิน่า- -มานพ

รักแบบมีผลประโยชน์ร่วมกัน/เงิน งาน

มานพ- -จิน่า

รักแบบมีผลประโยชน์ร่วมกัน/เงิน งาน

เรื่องราวความรักซึ่งเป็นประเด็นสำคัญทั้งในตำนานแม่นาคพระโขนง และละครเวทีทั้งสองเรื่องนี้ ความสัมพันธ์ของตัวละคร ในแง่ความรักที่ปรากฏในละครเวทีเรื่องพิษสวาทปีศาจเมียหลวง และ นางนาก เดอะมิวเซียม มีทั้งที่สอดคล้องและแตกต่างกัน โดยสามารถสรุปความสัมพันธ์ของตัวละครซึ่งก่อให้เกิดความรักในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

รักแบบครอบครอง ความสัมพันธ์ของตัวละคร ในแง่ความรัก ในเรื่องแม่นาคพระโขนง ประเด็นความรักที่คนส่วนใหญ่รับรู้ นั่นคือ ความรักของแม่นาคที่มีต่อพ่อมาก และต้องการที่จะอยู่กับพ่อมากตลอดไปโดยที่เธอไม่ได้คำนึงว่าเธอกับเขานั้นอยู่

ต่างภพต่างชาติกันแล้ว ซึ่งปมเรื่องความรักในเรื่องแม่นาคพระโขนงมักจะเป็นประเด็นใหญ่และถูกขุดขึ้นมาให้เห็นเด่นชัด การไม่ยอมไปเกิดใหม่ หรือการหลอกดวงให้พ่อมากเข้าใจว่าเธอนั้นยังมีชีวิตอยู่ เป็นกลวิธีที่ทำให้เธอและเขาได้อยู่ด้วยกันต่อไป การกระทำต่างๆ ของแม่นาคในตำนานแม่นาคพระโขนงล้วนหวังที่จะครอบครองพ่อมากและไม่ยอมรับความเป็นจริง สุดท้ายเธอเชื่อว่าความรักของเธอที่มีต่อพ่อนั้นไม่มีวันตาย แม้ว่าตัวเธอนั้นจะเสียชีวิตไปแล้ว ในขณะที่เรื่องนางนก เตะมิวเซียม นั้น นางนกมีลักษณะไม่แตกต่างกับแม่นาคพระโขนง เธอพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้มานพได้กลับไปใช้ชีวิตคู่ร่วมกับเธอ เช่น ทำให้มานพตกบันได หรือตอนที่มานพจับได้ว่านางนกวางแผนจะฆ่าเขาให้เสียชีวิตด้วยการแอบตัดสายเบรคที่รถยนต์ของเขา

มานพ จีน่าพุดถูก คุณต้องการจะฆ่าผม คุณทำอะไรกับรถ?

นก ข้าไม่ได้ทำ

มานพ (มองไปเห็นอะไรในมือนางนก) แล้วนั้นอะไร

นก ไหน?

มานพ คุณถืออะไรอยู่ในมือ?

นก คีมตัดสายเบรค

แต่นางนกก็ไม่สามารถทำได้สำเร็จเพราะคนที่นำรถออกไปขับคือ จีน่าภรรยาของมานพ ความรักของนางนกเป็นแบบเจ้าชู้เจ้าของและอยากครอบครองคนที่เธอรัก ทั้ง อดีต ปัจจุบัน อนาคตและตลอดไป

รักสามเส้า ในละครนางนก เตะมิวเซียม แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบรักสามเส้าของมานพ จีน่า และนางนก ถึงแม้ว่าผู้หญิงทั้งสองคนจะไม่มีชีวิตอยู่แล้ว ในตอนท้ายของเรื่อง แต่ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นยังคงเห็นความรักและจงรักภักดีต่อสามีจากในละครจะพบว่า จีน่าและนางนกนั้นรักผู้ชายคนเดียวกัน เมื่อวิญญาณของทั้งคู่ได้กลับมาพบกับมานพอีกครั้งรักแบบสามคนจึงเกิดขึ้น แต่หากมองในมุมกลับแล้วพฤติกรรมต่างๆ ที่มานพแสดงออกนั้น ล้วนทำให้เห็นว่าเขาไม่ได้รักผู้หญิงสองคนคือจีน่า และนางนกเท่ากับความรักที่เธอสองคนรักเขา แต่เขากลับมีความรู้สึกรักตัวเองและทำทุกอย่างเพื่อตัวเองมากกว่าที่จะเป็นรักแบบสามเส้า

รักแบบมีผลประโยชน์ร่วมกัน ความสัมพันธ์ในคู่ของ มานพ และจีน่า ซึ่ง

สองคนต่างมีความรักเพื่อหวังสิ่งตอบแทน ผลประโยชน์ที่ได้จากการทำงานร่วมกัน เช่น ตอนที่กำลังถึงการแบ่งผลประโยชน์จากการประมูลงานจากหน่วยงานราชการ

จีน่า ถ้างานนี้ฉลุย คุณจะให้อันเท่าไรคะคุณ ผอ.?

มานพ เราต้องตกลงกันตอนนี้ด้วยหรือ?

จีน่า แน่จนค๊ะ ฉันรับออร์กาในงานศิลปวัฒนธรรม ไม่ได้ทำการกุศลเพื่อชาตินะ

มานพ ก็เท่าที่เราเคยคุยกันไง

จีน่า แน่นะ

มานพ ถ้าไม่แน่มผมจะบากหน้าไปเอาเงิน สคร.มาให้คุณทำโปรเจกต์นี้ทำไม คุณได้ผมก็ได้ด้วย

ตอนที่มานพพูดกับจีน่าถึงผลประโยชน์ที่จีน่าได้รับจากมานพจากการที่มีเขาเป็นสามีแทนที่เธอจะถูกปล่อยให้เป็นหญิงโสด

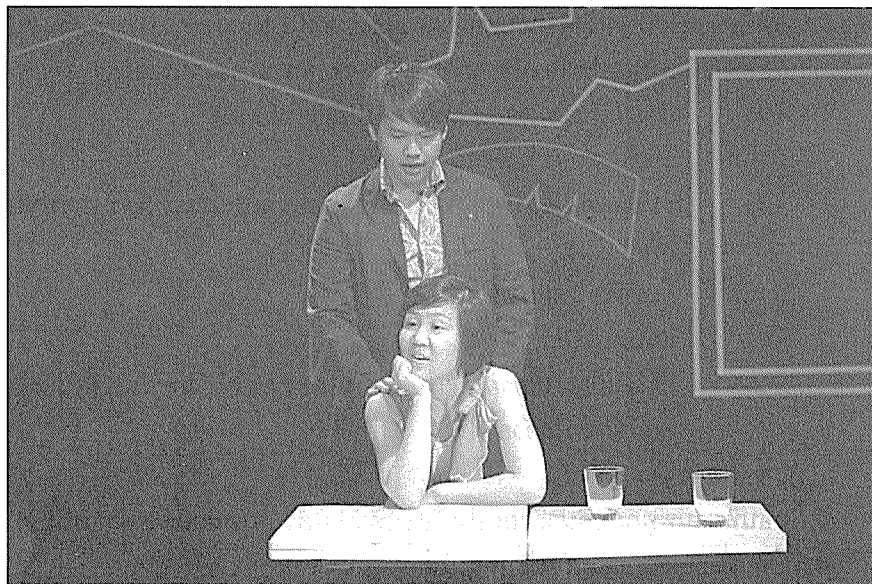
มานพ จะเอายังไงอีก คุณอย่าลืมนสิ เจ้าแม่ออร์กาในข้ออย่างคุณมีผัวดีกว่า ไม่มีผัวนะ

หรือในตอนจบของเรื่องที่มาพพูดกับวิญญาณของจีน่า

มานพ แต่ยังไงก็ตาม ผมก็ไม่เคยคิดนอกใจคุณนะจีน่า เพราะคุณกับผมนะ มันน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าของแท้ ผมอยู่ได้โดยไม่มีคุณไม่ได้ พอๆ กับที่คุณอยู่โดยไม่มีผมไม่ได้เหมือนกัน ความรักของเรามันเป็นธุรกิจ ราคาหลายสิบล้าน แต่ผมคงจะอดใจไปได้ไม่นานหรอก เพราะคุณนะ ทำด้วยใจโหดมากขึ้นทุกๆ วัน ทั้งๆ ที่คุณนะมันก็แค่นั้น

เห็นได้ว่าความรักที่ทั้งคู่มอบให้กันได้มีการประกาศอย่างชัดเจนว่าต่างทำเพื่อหวังจะได้รับสิ่งตอบแทนเป็นสำคัญ ซึ่งความรักประเภทนี้เป็นความรักที่ทั้งคู่ต่างมีผลประโยชน์ร่วมกัน

รักแบบหวังผลตอบแทน ในขณะที่นางนากซึ่งเดินทางมาจากอีกโลกหนึ่ง (โลกของวิญญาณ) เธอกลับมาเพื่อมาตามหาคนรักของเธอ คนที่เธอไม่ได้บอกลาเขา



ภาพจากละครเวที มานพ กับ จีน่าเจรจาเรื่องผลตอบแทนที่จะได้รับจากงานประมูล

ก่อนตาย แต่เมื่อนางนากกลับมาถึงเธอกลับพบว่า ชายคนรักของเธอได้กลายเป็นชายหนุ่มที่ทุ่มเทในการทำงาน คิดเรื่องผลประโยชน์ ให้อีกครั้งที่ได้ใกล้ชิดกับเธอเพื่อเก็บข้อมูลจากตัวเธอให้ได้มาจัดนิทรรศการ การที่มานพได้ประโยชน์จากตัวนางนากโดยที่เขาไม่ได้ตอบแทนความรักให้แก่เธออย่างแท้จริง และเมื่อเธอหมดผลประโยชน์แล้ว เขาจึงไม่ต้องการเธออีกต่อไป

มานพ ถ้าเกิดผมหักห้ามใจตัวเองไม่อยู่แล้วทำอะไรรู้คุณลงไป เค้ายกจับผมส่งโรงพยาบาลบ้าแน่เลย

นาก ไม่หรอกจ๊ะ พี่ทำให้สบายได้ พี่เหนื่อยมามากพอแล้ว พี่ค่อนข้างเหนื่อยนะจ๊ะ ถ้าพี่มีอันใดจะให้ข้าช่วยกับออกมาได้เลย

มานพ แน่ละ

นาก จ๊ะ

มานพ คุณต้องช่วยผมเรื่องข้อมูลของคุณสำหรับงานนิทรรศการนะ

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๓๑ (๒๕๕๒) ฉบับที่ ๒ ๒๖๓

อยากได้เท่าไรบอกมาเลย

นาก ไม่เป็นไรจะ ข้าจะช่วยพี่โดยไม่หวังผลตอบแทน

ความรักที่นากมีต่อมานั้นเป็นความรักที่มีพื้นฐานมาจากความต้องการที่ต้องการครอบครอง ดังนั้น การกระทำทุกอย่างที่นางลงไปนั้นล้วนแล้วแต่หวังว่าจะได้ผลตอบแทน การที่นากนำความรักของนางแลกกับการที่มานพะจะกลับมารักเธอและคิดว่าเธอจะพาเขากลับไปอยู่ในโลกเดียวกับเธอ ทุกอย่างที่นากทำลงไปนั้นล้วนแล้วแต่มีจุดประสงค์คือการหวังผลตอบแทนเช่นกัน แม้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจะเป็นเหตุเนื่องมาจากความรัก ดังเหตุการณ์ในฉากที่มานพะทะเลาะกับนางนาก

มานพ แต่คุณก็รู้เหมือนกันไม่ใช่หรอว่าคุณเป็นวิญญาณในอดีต ส่วนผมเป็นคนในปัจจุบัน เราไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกันไม่ว่าคุณจะมาอ้างว่าผมเคยเป็นผัวคุณในอดีตชาติไหนๆ ก็ตาม

นาก แต่ข้ารักพี่ พี่เป็นของข้า

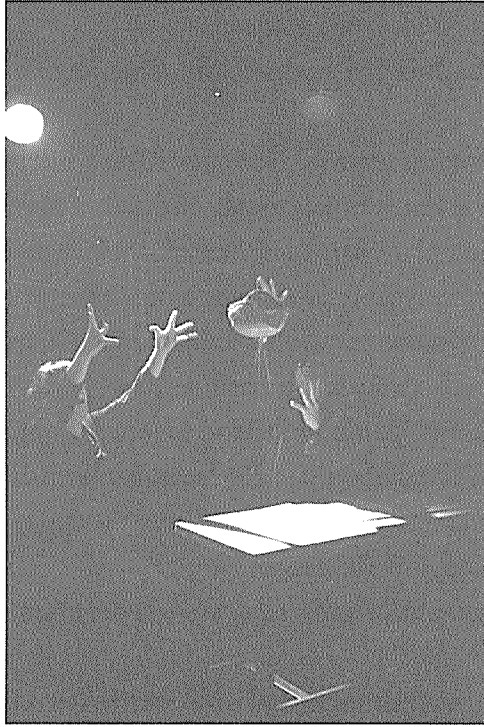
มานพ แต่ตอนนี้ไม่ใช่แล้ว อย่ามาคิดครอบครองกันหน่อยเลย

จากหลายๆ ฉากที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่ตัวละครทวงถามถึงเรื่องของความรัก บอกความรู้สึกเรื่องความรักผ่านบทพูดหรือการกระทำของตัวละครทั้งหมดนั้น ล้วนเป็นแก่นสำคัญของเรื่องที่กล่าวถึงความรักในรูปแบบต่างๆ ทุกคนในเรื่องล้วนอยู่ในวังวนของความรัก ความรักเป็นพลังผลักดันให้ตัวละครทำสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่อง

การสร้างบทละครเวที

พิษสวาทปีศาจเมียหลวง + ตำนานแม่นาคพระโขนง = นางนาก เดอะมิวเซียม

การนำเรื่องราวของแม่นาคพระโขนงที่คนทั่วไปรู้จักดี มาเล่าใหม่โดยยังคงโครงสร้างบางส่วนไว้ ผสมผสานกับการเล่าและการตีความแบบใหม่ ทำให้เกิดบทละครเวทีร่วมสมัยที่ใช้ในการแสดง การที่จะหาโครงเรื่องที่มีความแปลกใหม่เป็นการยาก เพราะทุกเรื่องเล่าต่างมีคนเคยกล่าวถึงมาก่อนแล้วทั้งสิ้น ความยากในการสร้าง การ



ภาพจากละครเวที ตอนเปิดเรื่อง ประมุขหม้อดินที่ใช้สะกดวิญญาณแม่นาค

เล่าเรื่อง ความสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นตรงที่หากผู้สร้างนำเรื่องราวเหล่านั้นกลับมาเล่าใหม่ โดยใช้วิธีการอย่างไร ที่จะทำให้ผู้ชมสนุกสนานบันเทิง และเกิดมุมมองความคิดใหม่ๆ ได้อีก ดังนั้น จึงเป็นบทบาทและหน้าที่สำคัญในการสร้างบท การผสมผสานเรื่องราว เข้ากับแนวความคิด โดยไม่มีกรอบหรือกฎเกณฑ์มาเป็นตัวกำหนดจะทำให้การสร้างสรรค์ บทละครเวทีเปิดกว้าง และเกิดผลงานศิลปะในรูปแบบใหม่ได้มากขึ้น

การตั้งชื่อ นางนาก เดอะมิวเซียม เป็นการเลือกใช้คำว่า นาก ที่สะกดโดยใช้ ตัวอักษร “ก” ซึ่งนำมาใช้ในคำเรียกขาน แม่นาค ในภาพยนตร์ เรื่อง “นางนาก” ของ นนทรีย์ นิมิทรนุตร์ (๒๕๔๒) มาผสมกับคำว่า เดอะมิวเซียม ซึ่งหมายถึง พิพิธภัณฑ์ ที่เป็นฉากหลักของเรื่อง และเสียง “มิว” ในคำว่า มิวเซียม นั้นพ้องกับ คำว่า “มิว” ใน

คำว่า มิวสิกเคิล ซึ่งเป็นชื่อละครเวที ระดับ Mainstream อีกสองเรื่อง คือ แม่นาค พระโขมด เดอะมิวสิกคัล และ แม่นาค เดอะมิวสิกคัล

ประเด็นเรื่องความรัก ที่เกิดขึ้นในเรื่อง นางนาก เดอะมิวเซียม มีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นความรักแบบต่างตอบแทนของตัวละครที่เน้นเอื้อประโยชน์ให้กัน ทั้งด้านการงานและชีวิตคู่ ความรักแบบฝ่ายหนึ่งได้ฝ่ายหนึ่งเสียซึ่งเกิดขึ้นจากความเห็นแก่ตัวของตัวละครที่มีต่อตัวละครอีกตัวหนึ่ง หรือความรักแบบสามเเล้ว ชายหนึ่ง หญิงสอง ซึ่งผู้หญิงทั้งสองคนต่างอ้างความเป็นเจ้าของในตัวของผู้ชาย จึงเกิดปัญหา ความขัดแย้งขึ้นเนื่องจากต่างฝ่ายต่างคิดว่าผู้ชาย (มานพ) เป็นของตัวเอง

แก่นของละคร มุ่งเสียดสีความรักที่มีอยู่ทุกแบบไม่ว่าจะเป็นรักแบบที่ต้องการครอบครองหรือเป็นเจ้าของร่วมกัน และแม้ว่าจะเสียชีวิตไปอยู่โลกภพอื่นแล้วแต่จิตใจก็ยังวนเวียนยึดติดความรักเดิมและคนรักเก่า ความรักที่ตั้งอยู่บนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และเมื่อผลประโยชน์หมดลงความรักก็สูญสลายไปด้วย ในขณะที่ผู้ชายสามารถเริ่มต้นรักใหม่ได้กับหญิงที่คิดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์กับเขาได้ในอนาคต แต่ผู้หญิงกลับยึดติดและอยากครอบครองทั้งตัวและหัวใจของผู้ชาย

การล้อเลียน เสียดสี ในละครเรื่อง นางนาก เดอะมิวเซียม มีลักษณะของการล้อเลียนและเสียดสีอยู่หลายฉาก นำเหตุการณ์ร่วมสมัยหรือเรื่องจากคลาสสิกที่มีอยู่ในละครเรื่องอื่นมาล้อเลียน เช่น ฉากเปิดเรื่องของนางนาก เดอะมิวเซียม เป็นการล้อการประมูลครก ไม้ตีพริก โปสเตอร์ และหม้อดิน ซึ่งเป็นฉากที่ล้อเลียนละครเวทีเรื่อง Phantom of the Opera^๑ นอกจากนั้น ยังมีการกล่าวถึงเรื่องราวการเมือง เช่น การชุมนุมทางการเมืองที่ทำเนียบรัฐบาล

กิริยา เคยได้ยินกิตติศัพท์ป่ายิ่งลักษณะมามากหลายครั้ง แต่ไม่เคยเห็นแก่ทำอะไรพิลึกๆ เลย

มานพ ไม่ต้องเห็นแก่ทำอะไรก็พิลึกพอแล้วครับ ช่วงมือบมีคนเห็นแก่หนุ่มสาวหนุ่มสาวเดินหายเข้าไปในทำเนียบ สืบไปสืบมาก็คพบว่าแกเป็นพวกทรงเจ้าเข้าผี

^๑ The Phantom of the Opera จากผลงานประพันธ์ของ เซอร์ แอนดรูว์ ลอยด์ เว็บเบอร์ (Andrew Lloyd Webber) ซึ่งถือว่าเป็นละครเวทีที่ดีที่สุดเรื่องหนึ่งของโลก

สมศักดิ์ ไปทำเนียบ? เค้าใส่กันแต่สีเหลือง ไม่ก็สีแดง ไม่ใช่เหวอ
 กิริยา นั่นนะสิ แกใส่สีขาวไปทำไม?
 มานพ เห็นแกบอกว่่าที่ตรงนั้นเคยเป็นป่าช้าเก่ามาก่อน
 สมศักดิ์ มิน่าละ ใครเข้าไปอยู่ที่นั้นถึงได้มีอันเป็นไป อยู่ไม่ยาวซักกะที

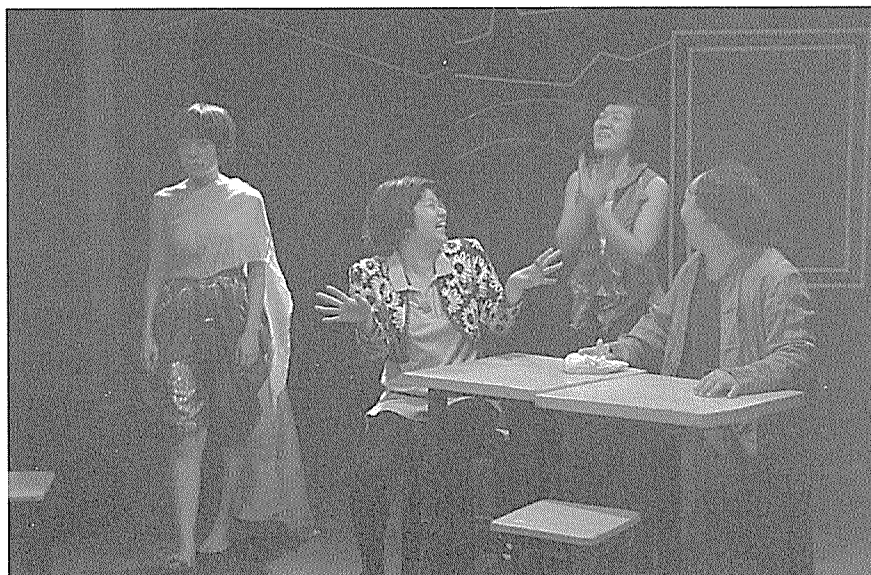
ตอนที่นางนากสับสนว่่าพ่อมากในอดีตชาติ ได้กลายเป็น นายมานพหรือมีชื่อเล่น
 ว่่ามาร์คไปแล้ว ได้มีการเชื่อมโยงไปถึง ชื่อของนายกรัฐมนตรืคนปัจจุบัน

มานพ (หันหน้า) อ้อ ผมชื่อมาร์ค
 นาก มาร์ค? (ช้า) ชาตินี้ชื่อมาร์คเหวอ? ชื่อเดียวกับเสนาบดีรูปงาม
 คนนั้นเลย

หรือในบทตอนที่นางนากพูดกับมานพว่่า เธอต้องการจะไปโรงละครชาลย ซึ่ง
 เป็นสถานที่จัดแสดงละครเวทีเรื่อง แม่นาคพระโขนง เดอะมิวสิคเคิล หรือตอนที่มานพ
 พูดว่่า จินว่่าร้องเพลงไพเราะกว่่าน้ำมนต์ ซึ่งหมายถึง คุณธีรณัณ ญ์ หนองคาย นักแสดง
 ละครเวทีที่มีน้ำเสียงไพเราะทรงพลังและรับบทแม่นาคในละครเวทีเรื่อง แม่นาค เดอะ
 มิวสิคเคิล ของ ดริมบ็อกซ์ ซึ่งเปิดการแสดงในระยะเวลาใกล้เคียง

ตำนาน เรื่องราวความรักของแม่นาคพระโขนงที่รวบรวมข้อมูลมาจากที่ต่างๆ
 ซึ่งผู้เขียนบทได้ใช้วิธีนำเสนอการแสดงด้วยการให้ตัวละครในเรื่อง คือ ไทโยนิมิต กับ
 จิตสยาม ในบทบาทของพิธีกร ถือนิยายปรัมปราออกมาเล่า ในขณะที่ผู้กำกับการแสดง
 ใช้ภาพแบบ Tableaux vivant^๒ โดยที่ให้นักแสดง แสดงท่าทางให้เกิดเป็นภาพในลักษณะ
 Stage Montage ไปตามเรื่องราวที่คนเล่าเรื่องเป็นผู้เล่า โดยการนำเทคนิคนี้มาใช้ในการ
 เล่าเรื่องแบบย้อนต้น Flash Back เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตของแม่นาค และพ่อมาก ซึ่ง
 ตำนานต่างๆ เหล่านี้ผู้เขียนบทได้รวบรวมข้อมูลจากหลายๆ แหล่งข้อมูล นำมาตัดต่อ
 เรียงร้อยเข้าด้วยกันให้เหมาะสมกับการเล่าเรื่อง โดยไม่ได้เลือกที่จะเชื่อตำนานใด
 ตำนานหนึ่ง ไม่ตัดสินแทนผู้ชม แต่เลือกมานำเสนอเพื่อให้ผู้ชมใช้วิจารณญาณในการ
 ตัดสินใจว่่าจะเชื่อ หรือไม่เชื่อ

^๒ Tableaux vivant หมายถึง การนำนักแสดงมาประกอบให้เป็นองค์ประกอบภาพ



ภาพจากละครเวที นางนากปรากฏตัวในฉาก หลังจากการเข้าทรงแต่ไม่มีใครมองเห็นเธอ

การปรากฏตัว นางนากในฉากเปิดตัวละครนี้เป็นครั้งแรก ผู้ชมจะได้ยินเสียงนางนากร้องเรียก พ่อมาก ต่อจากนั้นผู้ชมจึงได้เห็นภาพนางนาก เดินช้าๆ เข้ามาในเวที ไม่ได้มีการหายตัว เหาะเข้ามาในฉาก หรือใช้เทคนิคอื่นใด ซึ่งแตกต่างกับภาพจำเดิมๆ ที่การปรากฏตัวของแม่นาคจะต้องน่ากลัว น่าเกรงขาม หรือตอนที่มานพต้องการให้นางนากแสดงอิทธิฤทธิ์ต่างๆ ให้จึ้นาเห็นเพื่อที่เธอจะได้เชื่อในสิ่งที่เขาพูด แต่นางนากกลับตอบมานพว่า

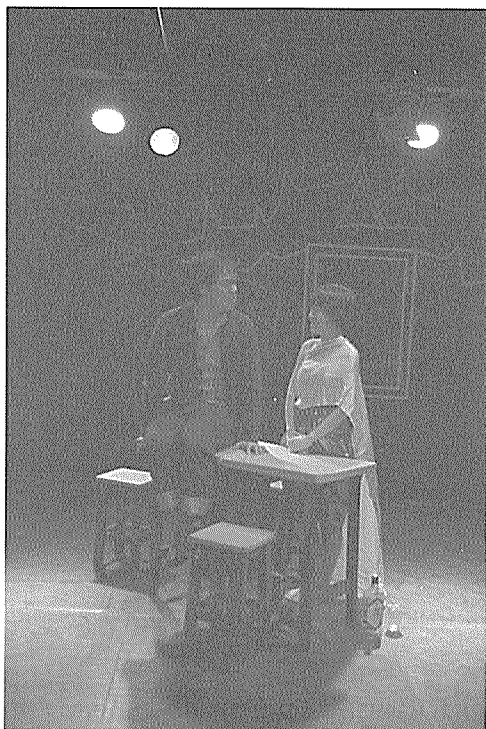
มานพ ช่วยทีเถอะนาก

นาก ให้ข้าช่วยอันใด?

มานพ ช่วยทำให้เขาเห็นคุณหน่อย

นาก ข้าเกรงว่าจะทำไม่ได้ มันยาก ข้าคงต้องไปศึกษาเพิ่มเติม

แสดงให้เห็นว่านางนากนั้นไม่ได้มีอิทธิฤทธิ์ต่างๆ มากมายเหมือนดังตำนานที่ได้กล่าวถึงแม่นากไว้ ไม่ว่าจะเป็นอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ต่างๆ ที่นางนาก ในเรื่องนี้



ภาพจากละครเวที มีฉากและอุปกรณ์ฉากแบบง่ายๆ สามารถปรับเปลี่ยนได้หลายรูปแบบ

ไม่สามารถทำได้ เป็นการพลิกขนบเดิมที่เชื่อว่าแม่นาคนั้นน่ากลัวและมีพลังอำนาจเหนือคนปกติธรรมดาทั่วไป

เครื่องแต่งกายของนาง มานพสงสัยว่าเหตุใดสไบหรือผ้าห่มของนางนากถึงไม่เป็นสีแดงเหมือนที่เขาเคยเห็น แต่กลับเป็นสไบสีเหลือง ไว้ผมสั้นหน้าม้าแบบวัยรุ่นในสมัยปัจจุบันซึ่งแตกต่างกับแม่นาคคนอื่นๆ ซึ่งแม่นาคได้ตอบให้พ่อมากเข้าใจดังนี้

มานพ (พินิจดู) ใช้นางนากตัวจริงหรือ? แล้วนางนากทำไมไม่ใส่สีแดง?

นาก ก็ข้าชอบสีเหลือง

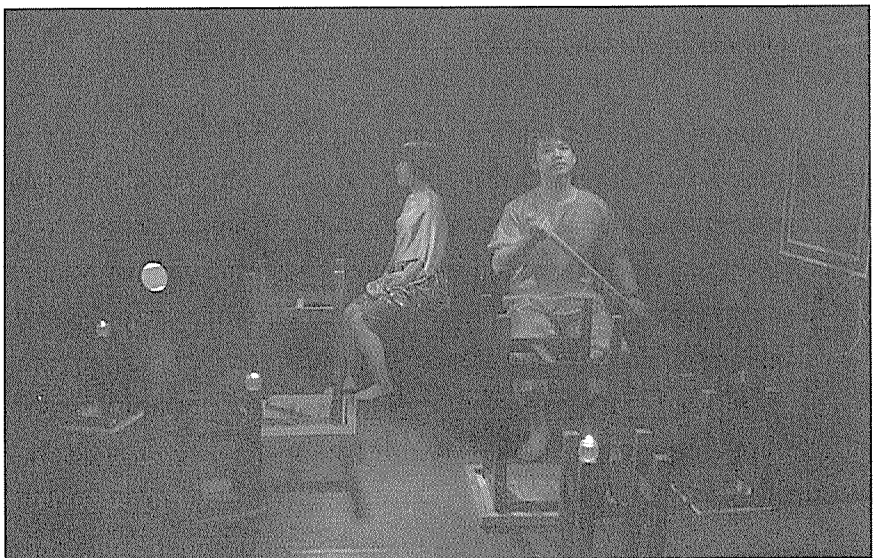
มานพ สีเหลือง?

นก ใช้สี สีแดงจนจะตายไป

มานพ แต่นางนกที่ผมเคยเห็น เคঁาใส่แต่สีแดง ไว้ผมยาวด้วย

นก ก็ช่างหัวมันประไร นี่เป็นเมืองร้อน ข้าเลยไว้ผมสั้น แล้วที่ข้าใส่สีเหลือง เพราะจริง ๆ ข้าออกจะรวย

ฉาก ละครนางนก เดอะมิวเซียม สื่อกำลังการนำเสนอรูปแบบของฉากที่ไม่ได้เป็นแบบสมจริงตามที่เคยได้ชมกันมาในละครหรือภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นฉากบ้านของแม่นาคและพอมากที่ภาพคุ้นเดิมคือกระท่อมมีใต้ถุนบ้านและมีเปลอยู่หน้าบ้าน ความเป็นนามธรรมของฉากในละครเรื่องนี้คือการออกแบบโดยการใช้เส้นสีดำที่เป็นขอบเส้นที่ติดกับผนังอย่างตายตัว ซึ่งใช้เป็นสื่อแทนหน้าต่างที่สามารถเป็นได้ทั้ง หน้าต่างบ้าน พิพิธภัณฑน์ หรือแม้แต่เปลี่ยนสถานที่ไปที่อื่น ฉากที่เป็นเส้นก็ได้กะทะส่ายตาแต่อย่างใด แต่สามารถสื่อความหมายได้อย่างดี ถึงการเชื่อมโยงกันผ่านมิติของเรื่องราวในอดีตและปัจจุบัน เส้นที่ใช้ตีเป็นรูปต่างๆ ทั้งหน้าต่าง ลายไทย แทนการเชื่อมโยงและวงเวียนกันไปของเรื่องราวของตัวละคร ที่เป็นดั่งเส้นชะตาชีวิตและวงเวียนบ่วงกรรมที่ตัวละครต้องมาประสพร่วมกันทั้งในอดีตชาติและภพภูมิปัจจุบัน



บทสนทนาและเพลง ในหลายๆ ที่ ผู้เขียนบทได้มีการหยิบยืม ข้อความจากวรรณกรรมเรื่องต่างๆ ของไทยและต่างประเทศ ทั้งที่เป็นที่รู้จักและไม่เป็นที่รู้จัก แต่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เขียนบทและผู้กำกับการแสดงต้องการจะนำเสนอ นำมาใส่ไว้ในเรื่องราวด้วย อาทิ เพลงที่นางนากับมานพใช้ร้องในฉากพลอดรัก ไม่ได้เป็นเพลงที่แต่งขึ้นใหม่ แต่เป็นการรวมบทกลอนที่มีความหมายลึกซึ้งและสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง

หากจะรัก รักนั้น ต้องทั้งหมด

ถึงแผ่นดิน มหาศาล ค่าปานใด

เกียรติยศ หรือชีวิต ปลิดให้ได้

จะรับไว้ ในอุ้งหัตถ์ รักนิรันดร์

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร

แม้เกิดในใต้ฟ้าสุธาธาร

แม้เนื้อเย็นเป็นห้วงมหรณพ

แม้เป็นบัวต้วพีเป็นภุมรา

เจ้าเป็นถ้ำอำไพขอให้พี่

จะติดตามทราชมสงวนนวลละออง

เป็นสัจจหวังจิตสนิทสนม

จงโอนอ่อนผ่อนตามความอาลัย

ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน

ขอพบพานพิศวาสไม่คลาดคลา

พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา

ไซยมกาโกสุมประทุมทอง

เป็นราชสีห์สิงสู่เป็นคู่สอง

เป็นคู่ครองพิศวาสทุกชาติไป

งามละม่อมมิ่งขวัญอย่าหวั่นไหว

ให้ชื่นใจเสียรู้แล้วเกิดแก้วตา

กลอนบทแรกนี้ผู้แต่งเพลงได้นำมาจากบทกลอนที่จารึกไว้ที่ป้ายชื่อศาลายานาคตรงรั้วด้านนอกซึ่งทีมงานได้พบเห็นในวันที่ไปสักการะศาลแม่มาดพระโขนง ที่วัดมหาบุศย์ อ่อนนุช กรุงเทพมหานคร ก่อนเปิดการแสดง นำมาผสมกับ บทกลอนส่วนที่สองที่มาจากวรรณคดีของสุนทรภู่ เรื่องพระอภัยมณี เพลงนี้เป็นเพลงที่นางนาร้องคู่กับมานพ แสดงให้เห็นถึงความรักที่ต้องการจะอยู่กับผู้ที่ตนรัก ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรก็สามารถจะเสียสละร่างกายและวิญญาณให้แก่ความรักได้ และแม้ตายจากกันก็จะขอพบพานกันอีกทุกชาติไป

เพลงที่กล่าวถึงปรัชญาของความรัก ที่ยิ่งลักษณะทองให้มานพนั้น นำมาจากหนังสือ ปรัชญาชีวิตของคาร์ล ยิบราน ที่ว่าด้วยเรื่องของความรัก ซึ่งเธอต้องการจะสอนให้มานพรู้ถึงปรัชญาของความรัก

ยิ่งลักษณ์ (ร้องเพลง) เมื่อความรักร้องเรียกเธอ จงตามมันไป แม้ว่าทางของมัน
นั้นจะขรุขระและชันเพียงไร และเมื่อปีกของมันโอบรอบกายเธอ
จงยอมทน แม้ว่าหนามแหลมอันซ่อนอยู่ในปีกนั้นจะเสียดแทงเธอ และ
เมื่อมันพุดกับเธอ จงเชื่อตาม แม้ว่าเสียงของมันจะทำให้ลายความฝัน
ของเธอ ดังลมเหนือพัดกระหน่ำสวนดอกไม้ให้แหลกลาญไปจะนั้น
มานพ ผมเข้าใจว่าเป้าหมายถึงอะไร แต่ผมขอยืนยันก่อนเลยว่าผมไม่ได้เรียก
พวกเธอมา

ยิ่งลักษณ์ (ร้องต่อ) ความรักไม่ให้สิ่งอื่นใดนอกจากตนเอง และก็ไม่รับเอาสิ่งใด
นอกจากตนเอง ความรักไม่ครอบครอง และก็ไม่ยอมให้ถูกครอบครอง
เพราะความรักนั้นพอเพียงแล้วสำหรับตอบความรัก พวกคุณอาจจะ
ไม่รู้ถึงกันบึงของหัวใจคุณก็ได้

แม้ละครเรื่องนี้จะได้ใช้เพลงที่แต่งขึ้นใหม่ แต่เพลงที่ได้เลือกมาใช้นั้นจะต้อง
สอดคล้องกลมกลืนกับละคร และสามารถสื่อความหมายถึงสิ่งที่ตัวละครต้องการจะสอน
หรือสื่อไปยังตัวละครอื่นๆ ได้อีกด้วย เพลงที่เลือกมาใช้ต้องสอดคล้องกับแก่นของเรื่องที่
ว่าด้วยเรื่องของความรัก การยึดติด ความเป็นเจ้าข้าวเจ้าของ การวนเวียนในวังวนของ
ความรักจนยากที่จะถอนตัวและถอนใจออกมาได้

การสร้างบทพูดของตัวละครด้วยการนำข้อความมาจากหนังสือที่มีเนื้อหา
เชื่อมโยงกับเรื่องราวและเนื้อหาที่ตัวละครกำลังพิจารณาห้อยู่ เช่น ในตอนที่ยิ่งลักษณ์
และมานพต้องการกำจัดวิญญาณของนางนากและจิ้งจอก แต่เธอทั้งสองไม่ยอมไปไหนเสียที่
จนสุดท้ายยิ่งลักษณ์จึงพูดว่า

ยิ่งลักษณ์ จิ้งจอกฟัง ความชอบขี้ดติดพันจึงเกิดความหมกมุ่นฝังใจ เพราะความ
หมกมุ่นฝังใจจึงเกิดความหวง เพราะความหวงจึงเกิดความตระหนี่
เพราะความตระหนี่จึงเกิดการปกป้อง เพราะการปกป้องจึงเกิดการ
ถืออาวุธทะเลาะเบาะแว้งแก่งแย่งด่าทอส่อเสียดให้ร้ายซึ่งกันและกัน
ความชั่วร้ายทั้งปวงย่อมเกิดมาด้วยประการฉะนี้ คุณต้องลืมสิ่งที่มัน
ยังยึดติดอยู่กับตัวคุณ ลืมไปให้หมด แล้วมันก็จะไปจากชีวิตคุณเอง

และตอนที่ยิ่งลักษณะพูดกับมานพ หลังจากที่วิญญานของนางนากและจีนาจากไปแล้ว

ยิ่งลักษณะ รูปเสียงกลิ่นรสสัมผัสกระทบและใจคิดทั้งที่เป็นสิ่งที่น่าปรารถนา และไม่น่าปรารถนาย่อมหลอกหลอนทำให้จิตของบุคคลผู้คงที่ให้หวั่นไหวได้ตราบไคที่คุณยังนึกถึงมันอยู่ เหมือนกับของเก่าในพิพิธภัณฑ์ เหมือนกับจิตใจของฉันทและผู้หญิงทุกคนที่มีความเป็นนางนากอยู่ข้างใน มีอีกหลายสิ่งที่คุณยังไม่เข้าใจ ทั้งในโลกของความคิดและโลกของจิตวิญญาน ขนาดฉันทก็ยังไม่เข้าใจเลย ขอบใจไปละ

ข้อความข้างต้นนี้ นำมาจาก หนังสือ สุธยอรรถมรรคัมภ์ทองของพระพุทธเจ้าของ วรยุทธ พิชัยศรทัต ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับคำสอนของพระพุทธเจ้าที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้และเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเรื่องรวมถึงเป็นการชี้ประเด็นสำคัญของเรื่องผ่านบทสนทนาดังกล่าวนี้ด้วย

ในการสร้างบทละครเรื่องนางนาก เดอะมิวเซียม ได้มีการหยิบยืมข้อความจากวรรณกรรม รวมถึงละครเวทีเรื่องต่างๆ ที่สามารถนำมาเชื่อมโยงได้กับเนื้อหาของเรื่องราวของละคร ทั้งของไทยและเทศ ซึ่งบางเรื่องเป็นเรื่องที่ผู้ชมรู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดี หรือบางเรื่องที่อาจจะไม่ทราบแหล่งที่มา หรือไม่เป็นที่รู้จักทั่วไป แต่ข้อความจากวรรณกรรมเหล่านั้นสามารถจะนำมาใช้อธิบาย ขยายความให้เรื่องราวที่น่าเสนอชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ล้อเลียนเสียดสีได้อีกด้วย และถ้าหากข้อความที่นำมาเสนอเหล่านั้นเลือกมาได้เหมาะสมเจาะลงตัวทั้งความคิด และนำเสนอผ่านตัวละครผู้พูด ผู้ร้อง หรือผู้แสดงในหลายตอนก็สามารถสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจสิ่งที่นำเสนอได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การสร้างบทละครเวทีนางนาก เดอะมิวเซียม ด้วยการใช้โครงสร้างเดิมของบทละครเวทีเรื่องพิชสวาทปีศาจเมียหลวง ผสมผสานกับ ตำนานแม่นาคพระโขนง โดยปรับเรื่องราวให้เป็นเหตุการณ์ร่วมสมัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ผู้เขียนบทเลือกตำนานแม่นาคพระโขนงซึ่งเป็นเรื่องราวที่รู้จักคุ้นเคยกันอยู่แล้วมาผูกโยงกับโครงสร้างของบทละครเวทีเรื่องพิชสวาทปีศาจเมียหลวง มีการสอดแทรกประเด็นที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง สังคม มีบทสนทนาที่พาดพิงถึงละครเวทีเรื่องอื่นๆ ที่แสดงใน

ระยะเวลาใกล้เคียงกัน ทำให้ละครมีสีสัน ทันสมัย และเข้าถึงผู้ชมได้มากขึ้น รวมถึงมีการหยิบยืมข้อความจากวรรณกรรมอื่นๆ มาใช้ประกอบการสร้างบท เมื่อได้นำทั้งหมดมาเติมต่อกับเรื่องราวที่ดัดแปลงมาจากตำนานผสมผสานกับบทละครเวทีที่เป็นฉบับดั้งเดิมจนกลายมาเป็นบทละครเรื่องใหม่นั้น เมื่อประกอบเข้ากับความเข้าใจและองค์ความรู้เดิมของผู้ชมที่มีต่อเรื่องแม่นาคมีส่วนช่วยเสริมให้ผู้ชม เข้าใจ รับรู้ และเข้าถึงเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. การวิเคราะห์สื่อ : แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ : อินฟินิตี้เพรส, ๒๕๔๑.

จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา. แปล แปลงและแปรรูป บทละคร. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส, ๒๕๔๔.

ดำเกิง รัฐประยาศักดิ์. บทละครเวทีพิชสวาทปีศาจเมียหลวง. กรุงเทพฯ, ๒๕๓๕.

_____. “เอกสารประกอบการสอน พื้นฐานการเขียนบทละคร.” โรงเรียนบางกอกการละคอน, ๒๕๔๖.

ทิพย์ธิดา ศรัทธาทิพย์, ดวงหทัย ศรัทธาทิพย์ และ ละลิตา ฉันทศาสตร์โกศล. คนเขียนบท. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๔๖.

นิสาชล เตไชกุล. คนเขียนบทละคร Dream Believe Dare Do. กรุงเทพฯ : Higher Press, ๒๕๔๗.

ปิยะพิมพ์ สมิติดิลก. “การเชื่อมโยงเนื้อหา “นวนิยาย” ในสื่อสิ่งพิมพ์และในสื่อละครโทรทัศน์,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

พรรณศักดิ์ สุชี. การเขียนบทละคร. กรุงเทพฯ : แผนกตำราและคำสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ๒๕๔๑.

พลฤทธิ์ สมุทรกลิน และ นราพร สังข์ชัย. “บทละครเวทีนางนาก เดอะมิวเซียม,” ๒๕๕๒. (เอกสารอัดสำเนา)

สินียา ไกรวิมล. “ลักษณะของบทละครโทรทัศน์ไทยที่ได้รับความนิยมช่วงหลังข่าวจากปี พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๔๔,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

อรนุช เลิศจรยารักษ์. หลักการเขียนบทโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.

เอื้องอรุณ สมิตสุวรรณ. “การวิเคราะห์การเขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง ปริศนา,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ ๓๑ (๒๕๕๒) ฉบับที่ ๒ ๒๗๕

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ภาษาอังกฤษ

Blum, Richard A. **Television and screen writing : from concept to contract.** Boston : Focal, 2001.

Collins, Jeff and Bill Mayblin. **Introducing Derrida.** Victoria : McPherson's Printing Group, 2003.

Hilliard, Robert L. **Writing for television, radio, and new media.** Belmont, CA : Thomson, 2004.

Norris, Christopher. **Deconstruction Theory and Practice.** New York : Routledge, 1993.

Van Nostran, William J. **The Scriptwriter's handbook.** Boston : MA Focal, 1996.

Willis, Edgar E. **Writing scripts; for television, radio, and film.** New York : Holt, Rinehart and Winston, 1981.

Wolff, Jurgen Michael. **Successful scriptwriting.** Cincinnati, OH : Writer's Digest Books, 1988.

Wolfreys, Julian. **Deconstruction Derrida.** New York : St.Martin, 1998.

เว็บไซต์

ไทยโพสต์. “ชาย” หวังพึ่ง “อัม” ทำละครแม่นาค ๒ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒. สืบค้นจาก <http://www.thaipost.net/x-cite/050609/5731>

สมเกียรติ ตั้งนะโม. โหมโรงเกี่ยวกับ Jacques Derrida [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ มิถุนายน ๒๕๕๕. สืบค้นจาก <http://www.midnightuniv.org/midnightweb/newpage9.html>

_____. **Deconstruction ทฤษฎีการรื้อโครงสร้าง** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ มิถุนายน ๒๕๕๕. สืบค้นจาก <http://www.midnightuniv.org/middata/newpage6.html>